

Hjem > Promilleafgiftsfonden > 2012 > Specialrådgivning > Høst af grønbyg og grønært

Høst af grønbyg og grønært

Høst af grønbyg og især grønært kan give et værdifuldt foder, men det skal udføres på det optimale tidspunkt. Ved Promilleafgiftsfonden for landbrug skårlægning skal man være meget opmærksom på, at afgrøden ikke bliver forurennet med sand.

Grønbyg

En optimal foderværdi i grønbyg kræver høst under optimale forhold, dvs. ved begyndende skridning og udsigt til 2-3 dages fortørring. Hvis vejret driller, skal man overveje at udsætte høsten til helsædstidspunkt.

Skårlæg/høst ved begyndende skridning

Grønbyg skal høstes rettidigt ved begyndende skridning (dvs. ved vækststadium 49, når de første stakke er synlige). Her er indholdet af NEL20 normalt ca. 6,50 MJ pr. kg TS, og afgrøden indeholder mange fordøjelige cellevægge. Er byggens udvikling så fremskredet, at halvdelen af akset er gennemskredet, er indholdet af NEL20 faldet til ca. 5,85 MJ pr. kg TS eller det samme som helsæd.

Der skal normalt bruges 2-3 dage med tørvej for at få afgrøden fortørret. Er der ikke udsigt til en effektiv fortørring, skal man overveje, om det er bedre at vente med at høste afgrøden som helsæd.

Skårlægning

Vårbyg skårlægges normalt i brede skår og samles op af finsnitteren. Stubhøjden bør være mindst 6 cm for at undgå, at pickup'ens fingre på finsnitteren river sand op. Er der en veludviklet bestand af kløvergræs i bunden, og er marken jævn, er der gode erfaringer med at skårlægge bredt og rive afgrøden sammen, uden at der kommer sand i afgrøden - ligesom det praktiseres i græs.

Grønært

I ærter øges foderværdien og udbyttet med stigende planteudvikling fra tidlig høst af grønært og frem til normalt høsttidspunkt at helsæd. Men samtidig øges risikoen for lejesæd, høsttab og især **angreb af bladrandbiller på det nye udlæg af kløvergræs**.

Optimalt skårlægningstidspunkt

Man kan skårlægge og ensilere sine ærter, når der er en passende afgrødemængde, og der er udsigt til en effektiv fortørring.

Stubhøjden skal være relativ kort (ca. 6 cm) for at fjerne evt. ukrudt og for at lette en efterfølgende afgræsning.

Tips om håndtering af grønært

- Skårlæg når der er udsigt til fire dages tørvej.
- Anvend en skårlægger, der udlægger afgrøden i brede skår - dvs. næsten bredspredt.
- Hvis ærterne ikke er for udviklede, kan der anvendes en skårlægger med crimper, hvis den indstilles til skånsom behandling af afgrøden. Kontroller at der ikke er spild af ærter, hvis der anvendes en skårlægger med crimper og en rotorrive.
- Når afgrøden har et tørstofindhold på 30-35 pct. anvendes en rotorrive til at samle ærterne i et stort velformet skår som ved ensilering af græs.

Det efterfølgende kløvergræs

Kløvergræsudlæg til ensilering efter grønært kan tilføres ca. 15 tons gylle pr. ha, da eftervirkningen af ærter normalt svarer til 50-60 kg N pr. ha. Skal kløvergræsset anvendes til afgræsning, er 30-40 kg N pr. ha i handelsgødning tilstrækkeligt.

Under meget tørre og solrige forhold

Høst af dæksæd på grønstadiet eller høst af vårbyg til modenhed er ofte mere skånsomt over for nyt udlæg af kløvergræs, end hvis dæksæden bliver høstet på helsædstidspunktet. Især helsæd af korn eller blandinger af byg/ært kan være meget hård ved det nye udlæg under tørre og solrige forhold ved høst.

By Rich Haddock